

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 10. januára 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Zásada vzájomného uznávania príkazov na konfiškáciu – Rámcové rozhodnutie 2006/783/SVV – Článok 12 ods. 1 a 4 – Rozhodné právo pre výkon – Právna úprava vykonávajúceho štátu, ktorá umožňuje uloženie poriadkovej väzby v prípade nevykonania opatrenia na konfiškáciu – Súlad – Právna úprava štátu pôvodu, ktorá tiež umožňuje uloženie poriadkovej väzby – Neexistencia vplyvu“

Vo veci C-97/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko, Holandsko) z 1. februára 2018 a doručený Súdnemu dvoru 12. februára 2018, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

ET,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), sudcovia C. Toader, A. Rosas a L. Bay Larsen,

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- holandská vláda, v zastúpení: J. M. Hoogveld a M. Bulterman, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, M. Hellmann a E. Lanckenau, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: R. Troosters a S. Grünheid, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 12 rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu (Ú. v. EÚ L 328, 2006, s. 59).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania týkajúceho sa návrhu na udelenie povolenia výkonu poriadkovej väzby, ktorý podala Openbaar ministerie (prokuratúra, Holandsko), na zabezpečenie výkonu príkazu na konfiškáciu v Holandsku vydaného voči ET v Belgicku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 1, 7, 8 a 13 rámcového rozhodnutia 2006/783 stanovujú:
 - „(1) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 zdôraznila, že zásada vzájomného uznávania by sa mala v rámci Únie stať základným kameňom justičnej spolupráce tak v občianskych, ako aj v trestných veciach.
 - ...
 - (7) Hlavným motívom organizovanej trestnej činnosti je finančný prospech. Aby bol preto akýkoľvek pokus o prevenciu a boj proti takejto trestnej činnosti účinný, musí sa zamerať na vypátranie, zaistenie, zhabanie a konfiškáciu výnosov z trestnej činnosti. Nestačí iba zaistiť vzájomné uznávanie dočasných právnych opatrení v rámci Európskej únie, ako napríklad zaistenie a zhabanie; efektívna kontrola hospodárskej trestnej činnosti vyžaduje aj vzájomné uznávanie príkazov na konfiškáciu výnosov z trestnej činnosti.
 - (8) Cieľom tohto rámcového rozhodnutia je uľahčiť spoluprácu medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o uznávanie a výkon príkazov na konfiškáciu [majetku – *neoficiálny preklad*], aby sa členský štát zaviazal, že bude na svojom území uznávať a vykonávať príkazy na konfiškáciu, ktoré sú vydané súdom príslušným pre trestné veci v inom členskom štáte. Rámcové rozhodnutie je prepojené s rámcovým rozhodnutím Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii výnosov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti [Ú. v. EÚ L 68, 2005, s. 49]. Cieľom tohto rámcového rozhodnutia je zabezpečiť, aby všetky členské štáty mali účinné predpisy, ktorými sa riadi konfiškácia výnosov z trestnej činnosti, medziiným vo vzťahu k dôkaznému bremenu, pokiaľ ide o zdroj majetku, ktorý osoba odsúdená z trestného činu spojeného s organizovanou trestnou činnosťou vlastní.
 - ...
 - (13) Toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 [ZEÚ] a vyjadrené Chartou základných práv Európskej únie, najmä jej kapitolou VI. ...“
- 4 Podľa článku 1 tohto rámcového rozhodnutia:
 - „1. Účelom tohto rámcového rozhodnutia je stanoviť pravidlá, podľa ktorých členský štát uzná a na svojom území vykoná príkaz na konfiškáciu vydaný súdom príslušným v trestných veciach v inom členskom štáte.

2. Toto rámcové rozhodnutie nemá účinok pozmenenia záväzku rešpektovať základné práva a základné právne zásady zakotvené v článku 6 [ZEÚ] a všetky záväzky uložené v tomto ohľade súdnym orgánom zostávajú nedotknuté.“

5 Článok 2 uvedeného rámcového rozhodnutia obsahuje toto vymedzenie pojmov:

„Na účely tohto rámcového rozhodnutia:

- a) ‚štát pôvodu‘ znamená členský štát, v ktorom súd v rámci trestného konania vydal príkaz na konfiškáciu;
- b) ‚vykonávajúci štát‘ znamená členský štát, do ktorého bol príkaz na konfiškáciu poslaný na účely jeho výkonu;
- c) ‚príkaz na konfiškáciu‘ znamená konečný trest alebo opatrenie uložené súdom následne po konaní vzhľadom na trestný čin alebo činy, ktorého dôsledkom je konečné zhabanie majetku;

...“

6 Článok 7 ods. 1 toho istého rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Príslušné orgány vo vykonávajúcom štáte uznajú bez ďalších formalít príkaz na konfiškáciu, ktorý bol odovzdaný v súlade s článkom 4 a 5, a bezodkladne prijímú všetky potrebné opatrenia na jeho výkon, pokiaľ príslušné orgány nerozhodnú o uplatnení jedného z dôvodov na jeho neuznanie alebo nevykonanie stanovených v článku 8 alebo niektorý z dôvodov na odklad výkonu podľa článku 10.“

7 Článok 12 rámcového rozhodnutia 2006/783, nazvaný „Rozhodné právo pre výkon“, vo svojich odsekoch 1 a 4 stanovuje:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, sa vykonávanie príkazu riadi právom vykonávajúceho štátu a iba jeho orgány sú príslušné rozhodnúť o postupoch na výkon a určiť všetky potrebné opatrenia, ktoré sa naň viažu.

...

4. Vykonávajúci štát nesmie ako alternatívu príkazu na konfiškáciu uložiť opatrenia vrátane trestov odňatia slobody alebo iné opatrenie obmedzujúce slobodu osoby ako dôsledok zaslania podľa článku 4 a 5, pokiaľ na to štát pôvodu nedal súhlas.“

Holandské právo

- 8 Článok 22 ods. 1 písm. a) a článok 22 ods. 3 Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging geldelijke sancties en beslissingen tot confiscatie (zákon o vzájomnom uznávaní a výkone peňažných sankcií a rozhodnutí o konfiškácii) z 27. septembra 2007 (Stb. 2007, n° 354, ďalej len „zákon o uznávaní a výkone“) stanovuje:

„1. Príkaz na konfiškáciu prichádzajúci do úvahy na uznanie sa uzná a vykoná podľa holandského práva. Pokiaľ sa príkaz na konfiškáciu týka:

- a) zaplata sumy peňazí štátu na účely odňatia protiprávne získanej výhody, vykoná sa rozhodnutie v súlade s článkom 577b ods. 1 a 577c [Wetboek van Strafvordering (trestný poriadok)] s tým, že príslušným na rozhodnutie o návrhu na udelenie povolenia výkonu poriadkovej väzby je [raadkamer van de rechtbank Noord-Nederland (kolégiové zloženie Súdu pre Severné Holandsko, Holandsko)];

...

3. Náhradný trest alebo náhradné opatrenie sa vykoná až po tom, ako na to udelil súhlas príslušný orgán členského štátu pôvodu. ...“

- 9 Článok 577c ods. 1 trestného poriadku, pokiaľ ide o poriadkovú väzbu, znie:

„Ak odsúdený nesplní to, čo mu ukladá uznesenie alebo rozsudok, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť štátu určitú sumu peňazí na účely odňatia protiprávne získanej výhody, a úplné uspokojenie z jeho majetku sa na základe článkov 574 až 576 nepreukázalo ako možné, môže súd na návrh prokuratúry udeliť povolenie na vykonanie poriadkovej väzby až na tri roky.“

Spor v konaní vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 10 Rozsudkom hof van beroep te Antwerpen (Odvolací súd Antverpy, Belgicko) z 20. decembra 2012 bol ET odsúdený na trest konfiškácie sumy 800 000 eur. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a Holandské kráľovstvo ako vykonávajúci členský štát v zmysle článku 2 písm. b) rámcového rozhodnutia 2006/783 prevzalo výkon tohto príkazu na konfiškáciu.
- 11 V tejto súvislosti podala prokuratúra na vnútroštátny súd, rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko), na základe článku 22 zákona o uznávaní a výkone návrh na udelenie povolenia vykonať poriadkovú väzbu voči ET z dôvodu, že stále bol dlžný sumu 652 119,19 eura, a z dôvodu, že tento orgán mal podozrenie o existencii skrytých finančných tokov.
- 12 ET uvádza, že návrh prokuratúry je neprípustný a subsidiárne nedôvodný. ET v tejto súvislosti tvrdí, že poriadková väzba predstavuje nielen „opatrenie“ v zmysle holandského trestného práva, ale aj trestnú sankciu v zmysle článku 7 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), a článku 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie. Okrem toho ET tvrdí, že uloženie poriadkovej väzby predstavuje sprísnenie príkazu na konfiškáciu, o ktorého výkon sa žiada, a je teda protiprávne.
- 13 Vnútroštátny súd má s prihliadnutím na judikatúru Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), podľa ktorej sa opatrenie poriadkovej väzby v zmysle článku 577c trestného poriadku musí pokladať za „trest“ v zmysle článku 7 EDLP, pochybnosti o zlučiteľnosti poriadkovej väzby s rámcovým rozhodnutím 2006/783.

- 14 Za týchto okolností rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Môže sa článok 12 ods. 1 rámcového rozhodnutia [2006/783] vykladať v tom zmysle, že pri výkone príkazu na konfiškáciu na území Holandska postúpeného štátom pôvodu môže byť uložená poriadková väzba v zmysle článku 577c trestného poriadku, najmä pri zohľadnení rozhodnutia Hoge Raad [der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko)] z 20. decembra 2011, podľa ktorého sa má poriadková väzba pokladať za ‚trest‘ v zmysle článku 7 ods. 1 EDLP?
2. Má pri možnosti uložiť poriadkovú väzbu význam, že aj právo štátu pôvodu pozná možnosť uloženia poriadkovej väzby?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej prejudiciálnej otázke

- 15 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 12 ods. 1 a 4 rámcového rozhodnutia 2006/783 vykladať v tom zmysle, že bráni uplatneniu takej právnej úpravy vykonávajúceho členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá na účely výkonu príkazu na konfiškáciu vydaného v štáte pôvodu umožňuje prípadné uloženie poriadkovej väzby.
- 16 Na úvod treba uviesť, že z článku 1 rámcového rozhodnutia 2006/783 v spojení s jeho odôvodneniami 1 a 8 vyplýva, že jeho účelom je na základe zásady vzájomného uznávania, ktorá je základným kameňom justičnej spolupráce tak v občianskych, ako aj v trestných veciach, a s cieľom uľahčiť spoluprácu medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o vzájomné uznávanie, stanoviť pravidlá, podľa ktorých členský štát uzná a na svojom území vykoná príkaz na konfiškáciu vydaný súdom príslušným v trestných veciach v inom členskom štáte.
- 17 V tejto súvislosti Súdny dvor uznal, že tak zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, ako aj zásada vzájomného uznávania, ktorá tiež vychádza zo vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, majú v práve Únie zásadný význam vzhľadom na to, že umožňujú vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc [rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 36].
- 18 Ďalej treba uviesť, že v súlade s článkom 7 rámcového rozhodnutia 2006/783 príslušné orgány vo vykonávajúcom štáte musia uznať bez ďalších formalít príkaz na konfiškáciu, ktorý bol odovzdaný v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia, a bezodkladne prijímú všetky potrebné opatrenia na jeho výkon.
- 19 Vykonávajúcí štát tak môže odmietnuť uznať alebo vykonať príkaz na konfiškáciu iba z dôvodov výslovne stanovených v uvedenom rámcovom rozhodnutí podľa článku 8 alebo odložiť výkon na základe článku 10 uvedeného rozhodnutia.
- 20 Napokon sa vykonávanie príkazu na konfiškáciu riadi podľa článku 12 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2006/783 právom vykonávajúceho štátu a iba jeho orgány sú príslušné rozhodnúť o postupoch na výkon, ako aj určiť všetky potrebné opatrenia, ktoré sa naň viažu.
- 21 Podľa odseku 4 uvedeného článku je na prijatie opatrenia, ktorým sa nahrádza príkaz na konfiškáciu, potrebný predchádzajúci súhlas štátu pôvodu.

- 22 Z výkladu týchto dvoch odsekov článku 12 uvedeného rámcového rozhodnutia tak vyplýva, že vo všeobecnosti rozhodujú príslušné orgány vykonávajúceho štátu v súlade s jeho právom o postupoch na výkon a o najvhodnejších opatreniach na účely výkonu príkazu na konfiškáciu. Ako osobitné pravidlo sa však podľa odseku 4 tohto článku vyžaduje predchádzajúci súhlas štátu pôvodu, ak opatrenie, ktoré plánuje vykonávajúci štát uložiť, má byť ako alternatíva uvedeného príkazu.
- 23 S prihliadnutím na tieto úvahy treba preskúmať, či rámcové rozhodnutie 2006/783 bráni vykonávaciemu opatreniu poriadkovej väzby, akým je opatrenie stanovené holandskou právnou úpravou a ako ho vykladá judikatúra Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko).
- 24 Na úvod treba pripomenúť, že pokiaľ ide o výklad ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku, Súdny dvor sa v zásade musí oprieť o posúdenie vnútroštátneho súdu. Podľa ustálenej judikatúry totiž Súdny dvor nemá právomoc vykladať vnútroštátne právo členského štátu (rozsudok zo 16. februára 2017, Agro Foreign Trade & Agency, C-507/15, EU:C:2017:129, bod 23 a citovaná judikatúra).
- 25 Poriadková väzba sa podľa údajov vyplývajúcich zo spisu predloženého Súdnemu dvoru však môže uložiť na návrh prokuratúry proti osobe, voči ktorej bol vydaný príkaz na konfiškáciu, pod podmienkou, že dobrovoľne neuhradí sumu, ktorej zaplatenie jej bolo uložené, a že nie je v platobnej neschopnosti. Toto vykonávacie opatrenie nezruší platobnú povinnosť v tom zmysle, že osoba, ktorej sa uloží poriadková väzba, z nej môže byť kedykoľvek prepustená na slobodu tým, že splatí dlh. Poriadková väzba je časovo obmedzená, keďže dĺžka väzby nemôže presiahnuť tri roky, a uložená dĺžka závisí okrem iného od čiastkových platieb, ktoré už boli prípadne vykonané.
- 26 V tejto súvislosti z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že podľa článku 22 ods. 1 písm. a) zákona o uznávaní a výkone poriadková väzba predstavuje prostriedok výkonu príkazu na konfiškáciu podľa holandského práva vydaného v inom členskom štáte, ktorého predmetom je zaplatenie peňažnej sumy, ktorá bola získaná protiprávne, štátu, ak odsúdená osoba nesplní to, čo mu ukladá uznesenie alebo rozsudok, ktorým mu bola uložená povinnosť túto sumu uhradiť. Podľa odseku 3 tohto článku sa náhradný trest alebo náhradné opatrenie vykoná až po tom, ako na to udelil súhlas príslušný orgán členského štátu pôvodu.
- 27 V tejto súvislosti nemožno poriadkovú väzbu, ktorej cieľom je dosiahnuť vykonanie príkazu na konfiškáciu, považovať za alternatívne opatrenie tohto príkazu v zmysle článku 12 ods. 4 rámcového rozhodnutia 2006/783 a nepredstavuje ani dodatočnú sankciu, ani zmenu takéhoto príkazu uloženého v štáte pôvodu. Z toho dôvodu sa na jej uloženie nevyžaduje predchádzajúci súhlas štátu pôvodu.
- 28 Ako totiž tvrdili všetci účastníci konania, ktorí predložili pripomienky, uloženie poriadkovej väzby sleduje cieľ rámcového rozhodnutia 2006/783, ktorý spočíva, ako bolo pripomenuté v bode 16 tohto rozsudku, v uľahčení spolupráce medzi členskými štátmi najmä v oblasti výkonu príkazov na konfiškáciu majetku vyvíjaním tlaku na dotknutú osobu, ktorá odmietla zaplatiť dlžnú sumu, hoci tak mohla urobiť.
- 29 Toto konštatovanie nespochybňuje skutočnosť, že Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) považuje poriadkovú väzbu za „trest“ v zmysle článku 7 EDLP, ako to uvádza vnútroštátny súd. Takáto kvalifikácia nemá vplyv na možnosť príslušného orgánu, ako je stanovené v článku 12 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2006/783, určiť postupy na výkon príkazu na konfiškáciu a prijať všetky opatrenia, ktoré považuje za najvhodnejšie na tento výkon, aby sa dosiahol cieľ rámcového rozhodnutia 2006/783, pričom sa rešpektujú, ako to vyplýva z jeho odôvodnenia 13, základné práva dotknutej osoby.
- 30 S prihliadnutím na všetky uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 12 ods. 1 a 4 rámcového rozhodnutia 2006/783 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni uplatneniu takej právnej úpravy vykonávajúceho členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá na účely výkonu príkazu na konfiškáciu vydaného v štáte pôvodu umožňuje prípadné uloženie poriadkovej väzby.

O druhej otázke

- 31 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či skutočnosť, že právna úprava štátu pôvodu tiež umožňuje prípadné uloženie poriadkovej väzby, má vplyv na uloženie takéhoto opatrenia vo vykonávajúcom štáte.
- 32 V tejto súvislosti, ako bolo uvedené v bode 17 tohto rozsudku, sa podľa článku 12 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2006/783 vykonávanie príkazu na konfiškáciu riadi právom vykonávajúceho štátu.
- 33 Toto ustanovenie vychádza zo zásady vzájomného uznávania, z ktorej vyplýva, že existuje vzájomná dôvera členských štátov, pokiaľ ide o to, že každý z členských štátov súhlasí s použitím trestného práva platného v iných členských štátoch, hoci by uplatnenie jeho vlastnej právnej úpravy viedlo k inému výsledku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. januára 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, bod 52).
- 34 Cieľ sledovaný rámcovým rozhodnutím 2006/783, ako je uvedený v bode 16 tohto rozsudku, by bol narušený, ak by sa uloženie vykonávacieho opatrenia vo vykonávajúcom členskom štáte riadilo vnútroštátnym právom štátu pôvodu alebo podliehalo podmienkam stanoveným týmto právom.
- 35 S prihliadnutím na tieto úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že skutočnosť, že právna úprava štátu pôvodu tiež umožňuje prípadné uloženie poriadkovej väzby, nemá vplyv na uloženie takéhoto opatrenia vo vykonávajúcom štáte.

O trovách

- 36 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- Článok 12 ods. 1 a 4 rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni uplatneniu takej právnej úpravy vykonávajúceho členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá na účely výkonu príkazu na konfiškáciu vydaného v štáte pôvodu umožňuje prípadné uloženie poriadkovej väzby.**
- Skutočnosť, že právna úprava štátu pôvodu tiež umožňuje prípadné uloženie poriadkovej väzby, nemá vplyv na uplatnenie takéhoto opatrenia vo vykonávajúcom štáte.**

Podpisy